

Valgmenighederne og den folkekirkelige fremtid

Christoffersen, Lisbet

Published in:
Årsskrift - Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder

Publication date:
2012

Document Version
Peer-review version

Citation for published version (APA):
Christoffersen, L. (2012). Valgmenighederne og den folkekirkelige fremtid. Årsskrift - Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder, 2012, 16-18.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact rucforsk@kb.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Valgmenighederne og den folkekirkelige fremtid

Af Lisbet Christoffersen

Folkekirken ser ud til at være i gang med en kommunalreform. Ikke alene er der vist klarhed over, at der er behov for at finde ud af, hvem der skal træffe en række beslutninger på landsplan. Der ser også ud til at være ændringer på vej lokalt. Hvorvidt valgmenighedernes rolle ændres af det er emnet for denne artikel.

Valgmenighedsloven er fuldstændig klar i mælet: det er medlemmer af folkekirken, der danner valgmenigheder. I modsætning til frimenigheder, er valgmenigheder altså en del af den folkekirkelige styringsstruktur.

Det er selvsagt lidt svært at rumme i en styringstænkning, der tager afsæt i et traditionelt hierarki, som det har været tilfældet med folkekirken.

Hvis man derimod indfører erhvervslivets hierarkiske ledelsesformer kombineret med et internt konkurrenceelement - new public management - som det er gjort på så mange forvaltningsområder, vil nogle måske se på valgmenighederne med andre briller. For repræsenterer de ikke netop en intern konkurrence til sognemenigheden, ligesom muligheden af at løse sognebånd gør det? Hvis valgmenighederne samtidig fremstår som økonomisk veldrevne virksomheder med klar sammenhæng mellem indsats og resultater, vil de for nogle med denne måde at tænke på kunne virke som et egentligt alternativ til den sognekirkelige tankegang. Faktisk kan man ikke udelukke, at nogen i stedet for de omfattende udligningsordninger, der i dag er med til at holde liv i økonomisk svage menigheder, i stedet ville pege på nogle af styringsmodellerne bag valgmenighederne som relevante. Vil en lokal menighed gerne opretholde en kirke i fuld eller delvis funktion, må man også i større omfang være selvfinansierende og selvaktiverende. En model, der vil medføre større ulighed i folkekirken – men samtidig måske medføre større lokal tilfredshed.

Alternativet kan i hvert fald godt gå hen og blive værre for mange. Det organisatoriske strukturelement i den seneste kommunalreform er jo gennemført i den

forstand, at provstierne har fået en sammensætning, der spiller sammen med kommunerne. Men de øvrige elementer i strukturreformen er ikke gennemført, der er således ikke overført opgaver, kompetencer og initiativret fra menighedsråd til provstiudvalg. Endnu, om end forslagene ligger klar i betænkning 1527/2011 om provster og provstiudvalg, der har været til høring hen over vinteren.

Et klart formål med kommunalreformen har været at opnå effektiviseringsgevinster og ressourcebesparelser. Det vrimler med skole- og institutionslukninger, og der er da også behov for at få set på, hvor der skal bygges nye kirker og hvorvidt der er kirker, der fuldstændig skal tages ud af brug, eller der er nogle der skal fungere på en anden måde.

Her er det mit forslag, at man i stedet for en ren markedsgørelse af folkekirken med ren økonomisk baseret strukturtænkning også inddrager andre elementer fra valgmenighedernes funktion, nemlig netværkselementet. Om netværksstyring siger man, at det er en kombination af formelle og uformelle kompetencer, og at målet er, at alle der føler ansvar eller vil bidrage til løsninger også bliver forpligtet. Sådan kunne man godt se valgmenighederne.

Nogle taler derfor nu om en kombination: new public governance. Offentlig ledelse på en ny måde, der kombinerer de klassiske offentlige dyder med markedshensyn og inddragelse af relevante lokale kræfter. Er det ikke præcis det, der ligger i den klassiske valgmenigheds funktion? Jeg forestiller mig, at valgmenighederne kan indgå i denne kombinerede styringsform i folkekirken – men jeg forestiller mig også, at folkekirkens sognemenigheder kan lære noget af, hvordan man gør i valgmenighederne. Og skulle der så falde lidt af den anden vej, håber jeg, man vil tage vel imod - .